

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.4.2025.AT

Pani
Lilia Walasek
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
ul. Fabryczna 1
59-225 Chojnów

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 14 kwietnia 2025 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, 28 kwietnia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie
Kierownik jednostki kontrolowanej	Lilia Walasek zatrudniona na stanowisku Dyrektora GOPS w Chojnowie od 24.06.2015 r. W okresie od 1.04.2014 r. zatrudniona na stanowisku Kierownika GOPS w Chojnowie. (dowód: akta kontroli str. 51-52)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. od dnia 1.01.2024 r. do dnia 5.03.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 5.03.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 5.03.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2024 r. do dnia 5.03.2025 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², 3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³, 4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, 5. art. art. 9 ust 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,⁵ 6. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁶ Plan kontroli na I półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 20 grudnia 2024 r. (KO-KZ.430.9.2024.MK).

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz.224)

³ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 323 ze zm.) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

⁴ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438.) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

⁵ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz.246) – zwana dalej ustawą ZDO

⁶ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) – zwana dalej ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 5 marca 2025 r. do dnia 7 kwietnia 2025 r.

Kontrolerzy

1. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodnicząca zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.88.2025AT z dnia 18 lutego 2025 r.,
2. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.89.2025.AT z dnia 18 lutego 2025 r.

(dowód: akta kontroli str.9-12)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnowie została przeprowadzona w dniach 5, 6 i 7 marca 2025 r.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 6 Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłek dla opiekuna oraz świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie Pani Lilia Walasek.

Podczas kontroli dokumenty udostępniała i udzielała wyjaśnień:

1. Pani Lilia Walasek – Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie został utworzony na mocy Uchwały Nr XVII/70/92 Rady Gminy w Chojnowie z dnia 23 grudnia 1992 r. w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty: Uchwałą Nr X.51.2015 Rady Gminy Chojnów z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie nadania statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Chojnowie, Uchwałą Nr XL.256.2017 Rady Gminy Chojnów z dnia 29 września 2017 r. w sprawie zmiany statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie, Uchwałą Nr XLVII.333.2022 Rady Gminy Chojnów z dnia 1 lutego 2022 r. zmieniającą uchwałę w sprawie nadania statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Chojnowie.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 1/2020 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie z dnia 10 marca 2020 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie.

(dowód :akta kontroli str.53-54)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Lilia Walasek – Dyrektor GOPS w Chojnowie- od 1.04.2015 r. do nadal,
2. [redacted]
[redacted] pracownik GOPS w Chojnowie, zatrudniona od 1.01.1993 r. do nadal,
3. [redacted] - pracownik GOPS w Chojnowie, zatrudniona od 1.05.2011 r. do nadal,
4. [redacted] – pracownik GOPS w Chojnowie, zatrudniony od 29.03.2016 r. do nadal,
5. [redacted] – pracownik GOPS w Chojnowie, zatrudniony od 1.02.2018 r. do nadal,
6. [redacted] - pracownik GOPS w Chojnowie, zatrudniona od 14.08.2017 r. do nadal,
7. [redacted] – pracownik GOPS w Chojnowie, zatrudniona od 1.11.2024 r. na czas zastępstwa.

(dowód: akta kontroli str.55-56)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie informuje o terminach składania wniosków osoby ubiegające się o świadczenia poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej <https://gmina-chojnow.bip.net.pl>, w gablocie tut. Ośrodka oraz bezpośrednich i telefonicznych kontaktach ze świadczeniobiorcami”.

(dowód: akta kontroli str. 57-58)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowego świadczenia w wysokości

4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w formie gotówkowej w kasie Banku Spółdzielczego w Chojnowie lub przelewem bankowym.

(dowód: akta kontroli str.59-60)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie pracuje:

Poniedziałek, środa, czwartek w godzinach 7:00 – 15:00

Wtorek w godzinach od 7:00 – 16:00

Piątek w godzinach od 7:00 – 14:00

(dowód: akta kontroli str.61-62)

Z informacji przekazanej przez Dyrektora GOPS w Chojnowie wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń „Za życiem”.

(dowód: akta kontroli str.63-64)

A) Sprawy organizacyjne:

Wójt Gminy Chojnów upoważnił następujących pracowników

1.	Lilia Walasek	<u>Zarządzenie Nr 0052.1.2025 z dnia 30.01.2025 r.</u> w sprawie upoważnienia do zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych <u>Zarządzenie Nr 0052.8.2019 z dnia 12.06.2019 r.</u> w sprawie udzielenia pełnomocnictwa Dyrektorowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie <u>Zarządzenie Nr 0052.5.2017 z dnia 2.10.2017 r.</u> zmieniające upoważnienie w sprawie upoważnienia Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie <u>Zarządzenie Nr 0052.2.2017 z dnia 2.01.2017 r.</u> w sprawie upoważnienia Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie do: prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji, prowadzenia postępowania w sprawie ustalania prawa do zasiłku dla opiekuna i wydawania w tych sprawach decyzji, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego i do wydawania w tych sprawach decyzji, reprezentowania Wójta Gminy Chojnów przed sądem w sprawach o ustanowienie kuratora dla osób nieobecnych w prowadzonych postępowaniach administracyjnych wobec dłużników alimentacyjnych, realizacji zadań wynikających
----	----------------------	--

		z ustawy z dnia 4.11.2016 r. wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, tym do: prowadzenia postępowania w sprawach jednorazowego świadczenia i wydawania w tych sprawach decyzji, samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz jednorazowego świadczenia, o którym mowa w ustawie z dnia 4.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, <u>Upoważnienie z dnia 24.11.2015 r. do:</u> wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym w szczególności do: przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania, ujawniania tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9.04.2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, <u>Zarządzenie Nr 0052.24.2015 z dnia 17.11.2015 r.</u> w sprawie upoważnienia do podejmowania działań związanych z dochodzeniem od dłużników alimentacyjnych należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek.
2.		<u>Zarządzenie Nr 0052.2.2025 z dnia 30.01.2025 r.</u> w sprawie upoważnienia do zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, <u>Upoważnienie z dnia 2.01.2017 r. do:</u> realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 17.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, w tym do: prowadzenia postępowania w sprawach jednorazowego świadczenia z tyt. urodzenia dziecka, o którym mowa w art. 10 ust. 1 w/w ustawy i wydawania w tych sprawach decyzji, <u>Zarządzenie Nr 0052.3.2015 z dnia 1.02.2015 r.</u> w sprawie upoważnienia do: prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji

		administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań oraz prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania decyzji administracyjnych w sprawie ustalania prawa do zasiłku dla opiekuna <u>Zarządzenie z dnia 3.08.2015 r. Nr 15/2015 Dyrektora GOPS w Chojnowie w sprawie udzielenia upoważnienia do zastępstwa Dyrektora.</u>
3.		<u>Upoważnienie z dnia 30.01.2025 r. do zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych</u> <u>Upoważnienie z dnia 09.01.2017 r. do:</u> samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń rodzinnych, do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 15a ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, <u>Upoważnienie z dnia 2.01.2017 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach jednorazowego świadczenia z tyt. urodzenia dziecka, o którym mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 17.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” <u>Upoważnienie z dnia 25.11.2015 r. do:</u> przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, -występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania, ujawniania tych informacji gospodarczych, <u>Upoważnienie z dnia 1.07.2015 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań i prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, <u>Upoważnienie z dnia 16.05.2014 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna,

		<u>Upoważnienie z dnia 23.08.2012 r. do:</u> podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, polegających na przeprowadzaniu z dłużnikami alimentacyjnymi wywiadów alimentacyjnych i odbieraniu od dłużników alimentacyjnych oświadczeń majątkowych.
4.		<u>Upoważnienie z dnia 30.01.2025 r do:</u> zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, <u>Upoważnienie z dnia 2.01.2020 r. do:</u> samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 15a ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, <u>Upoważnienie z dnia 2.01.2020 r. do:</u> wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym w szczególności do: przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania, ujawniania tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, <u>Upoważnienie z dnia 2.01.2020 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań i prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, <u>Upoważnienie z dnia 2.01.2020 r. do:</u> prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu zasiłków dla opiekuna, prowadzenia postępowań w sprawach dot. jednorazowego świadczenia o którym mowa w art.10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, <u>Upoważnienie z dnia 9.12.2016 r. do:</u> samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach

		rodzinnych w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń rodzinnych, <u>Upoważnienie z dnia 29.03.2016 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych.
5.		<u>Upoważnienie z dnia 30.01.2025 r. do:</u> zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, <u>Upoważnienie z dnia 1.02.2018 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawie ustalania prawa do zasiłku dla opiekuna, <u>Upoważnienie z dnia 1.02.2018 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach jednorazowego świadczenia z tyt. urodzenia dziecka, o którym mowa w art.10 ust. 1 ustawy z dnia 4.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, <u>Upoważnienie z dnia 1.02.2018 r. do:</u> wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym w szczególności do: przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania, ujawniania tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, <u>Upoważnienie z dnia 1.02.2018 r. do:</u> samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń rodzinnych, samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 15a ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, <u>Upoważnienie z dnia 1.02.2018 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu

		alimentacyjnego, podejmowania działań i prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.
6.		<u>Upoważnienie z dnia 30.01.2025 r. do:</u> zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, <u>Upoważnienie z dnia 4.11.2019 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach jednorazowego świadczenia z tyt. urodzenia dziecka, o którym mowa w art.10 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, <u>Upoważnienie z dnia 4.11.2019 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawie ustalania prawa do zasiłku dla opiekuna, <u>Upoważnienie z dnia 4.11.2019 r. do:</u> przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania, ujawniania tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9.04.2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, <u>Upoważnienie z dnia 14.08.2017 r. do:</u> samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń rodzinnych, samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 15a ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, <u>Upoważnienie z dnia 14.08.2017 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań i prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.
7.		<u>Upoważnienie z dnia 30.01.2025 r. do:</u> zamieszczania informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, <u>Upoważnienie z dnia 04.11.2024 r. do:</u>

	wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w tym w szczególności do: przekazywania do biur informacji gospodarczej informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy; występowania do biur informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia lub wstrzymania, ujawniania tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, <u>Upoważnienie z dnia 4.11.2024 r. do:</u> prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 23b ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń rodzinnych, prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań i prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, samodzielnego uzyskania lub weryfikacji informacji, o których mowa w art. 15 a ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w prowadzonych postępowaniach w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu zasiłków dla opiekuna, prowadzenia postępowań w sprawach dot. jednorazowego świadczenia o którym mowa w art.10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
--	---

(dowód: akta kontroli str.65-62)

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Działalność GOPS w Chojnowie w obszarze spraw organizacyjnych oceniono pozytywnie.

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz

świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 5.03.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie wpłynęły 293 wnioski o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 20 wniosków. Do innych organów według właściwości przekazano 4 wnioski. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 14 wniosków.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 5.03.2025 r. Ośrodek wydał 463 decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 8 decyzji odmownych. Od treści decyzji 5 wnioskodawców wniosło odwołanie do organu II instancji. SKO w 4 przypadkach uchyliło decyzję organu właściwego i rozstrzygnęło sprawę, w 1 przypadku uchyliło decyzję organu właściwego i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia.

W okresie objętym kontrolą do dnia kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnowie wypłacono 2 648 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 498,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 2 034,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 116,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0

Ośrodek wypłacił 1 963 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 9,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 69,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 74,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 26
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 28,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 31,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 6,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 211,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 370,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 565,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 574.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 2 635 zasiłków pielęgnacyjnych, 664 świadczeń pielęgnacyjnych, 14 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 23 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 169 świadczeń rodzicielskich.

GOPS w Chojnowie w okresie od 1.01.2024 r. do dnia 5.03.2025 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 3 172 922,71 zł.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1. J.S. - 000162/ŚR/04/2024 z dnia 30.04.2024 r.,
- 000196/ZM/06/2024 z dnia 18.06.2024 r.
2. W.J. - 000226/ŚR/07/2024 z dnia 31.07.2024 r.
3. A.W. - 000037/ZR/01/2024 z dnia 23.01.2024 r.
4. B.L. - 000184/ZR/05/2024 z dnia 28.05.2024 r.
5. A.Z. - 000199/513A/06/2024 z dnia 25.06.2024 r.,
- 00447/513A/12/2024 z dnia 3.12.2024 r.
6. K.S. - 000117/ZR/03/2024 z dnia 6.03.2024 r.
7. E.B. - 000323/ZR/10/2024 z dnia 8.10.2024 r.
8. M.O. - 000292/ZR/09/2024 z dnia 19.09.2024 r.
9. W.G. - 000307/ZR/10/2024 z dnia 3.10.2024 r.
10. B.W. - 000396/ZR/11/2024 z dnia 4.11.2024 r.
11. P.K. - 000387/ZR/10/2024 z dnia 29.10.2024 r.
12. M.B. - 000274/ZP/09/2024 z dnia 11.09.2024 r.
- 13.2.I.S. - 000172/ZP/05/2024 z dnia 10.05.2024 r.
14. M.O. - 000069/513A/01/2024 26.01.2024 r.
15. M.N. - 000168/JZ/05/2024 z dnia 8.05.2024 r.
16. A.W. - 000324/ZR/10/2024 z dnia 9.10.2024 r.
17. M.M. - 000262/ZP/09/2024 z dnia 6.09.2024 r.
18. A.B. - 000422/JZ/11/2024 z dnia 19.11.2024 r.
19. B.P. - 000390/519A/10/2024 z dnia 30.10.2024 r.
20. K.G.-J. - 000288/ZR/09/2024 z dnia 17.09.2024 r.,
000287/ZR/09/2024 z dnia 17.09.2024 r.
21. M.Z. - 000355/ZR/10/2024 z dnia 17.10.2024 r.
22. J.W. - 000362/ZR/10/2024 z dnia 23.10.2024 r.
23. M.R. - 000263/ZR/09/2024 z dnia 9.09.2024 r.
24. M.P. - 000139/ZR/04/2024 z dnia 3.04.2024 r.
25. K.G. - 000472/ZR/12/2024 z dnia 4.12.2024 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 30 zasiłków rodzinnych oraz 38 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
 - samotnego wychowywania dziecka – 3,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 8,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 16,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2,
- 3 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 1 specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chojnowie w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji na okres zasiłkowy 2023/2024)⁷ oraz aktualnego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna⁸.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Chojnowie samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego

⁷ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

⁸ (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub zupełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do dnia kontroli, tj. 5.03.2025 r. występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne⁹. Organ występował do ZUS z wnioskami wobec osób, które wcześniej nie miały wyliczonych okresów składkowych i nieskładkowych.

(dowód: akta kontroli, str.97-98)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby uprawnione Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”. Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego¹⁰ oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹¹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję dotyczącą przyznania zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej w programie Sygnity wybierany jest przygotowany szablon, z którego organ korzysta. Przez niedopatrzenie pracowników w taki sposób tworzone były decyzje. Przy opracowaniu kolejnych decyzji Organ w rozstrzygnięciu wskazywać będzie osobę uprawnioną, której przyznane zostało świadczenie ”.

(dowód: akta kontroli str.101-102)

⁹ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 497 ze zm.)

¹⁰ (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 572) – zwana dalej k.p.a. Decyzja zawiera oznaczenie rozstrzygnięcia.

¹¹ zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osobie w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku.

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ w decyzjach dotyczących przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka nie sporządza uzasadnienia prawnego i faktycznego przedmiotowych decyzji, bez wskazania istotnych dla sprawy okoliczności. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a.¹².

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia¹³.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”¹⁴.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek odstąpił od szczególnego uzasadnienia decyzji, ponieważ decyzje takie uwzględniały w całości żądanie strony, nie były to decyzje sporne czy decyzje wydane na skutek odwołania. Organ w taki sposób zinterpretował przepis prawa. W kolejnych decyzjach stosowne uzasadnienie będzie zawierane”.

(dowód: akta kontroli str.155-156)

¹² w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa (art. 107 § 3 k.p.a.)

¹³ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21

¹⁴ wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. IIISA/GI/1062/21.

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.¹⁵.

3. W sprawie nr 3 (A.W.) w postępowaniu do decyzji znak 000037/ZR/01/2024 z dnia 23.01.2024 r. ustalono prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkiem z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego bez informacji potwierdzającej zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych osoby przebywającej na urlopie wychowawczym. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹⁶.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Przed wydaniem decyzji pracownik przeoczył weryfikację w systemie Empatia. Sprawdził jedynie ubezpieczenie zdrowotne, co było wynikiem błędu. Organ podejmie działania, aby zapobiec podobnym sytuacjom w przyszłości”.

(dowód: akta kontroli str.133-134)

4. W sprawie nr 3 (A.W.) Organ nie oznaczał dat wpływu załączonych do akt sprawy oświadczeń i innych dokumentów składanych przez Wnioskodawcę. Datą wszczęcia postępowania na żądanie strony jest dzień doręczenia żądania organowi administracji publicznej¹⁷. Wobec powyższego składane dokumenty powinny być oznaczone datą wpływu w celu stwierdzenia faktycznej daty wszczęcia postępowania, a tym samym ustalenia od kiedy przysługuje świadczenie. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji gdy Strona składa te dokumenty w odpowiedzi na wezwanie Organu. Dokumentowanie daty wpływu pozwala na kontrolę czy Strona zachowała wskazany jej termin do uzupełnienia wniosku. Tak prowadzone postępowanie administracyjne narusza art. 24 ust. 2¹⁸, art. 24 a ust.2¹⁹ ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz art. 61 § 3 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik przyjmujący dokumentację przeoczył zarejestrowanie dokumentów poprzez datę wpływu. Organ doloży wszelkich starań, aby w przyszłości takie sytuacje się nie powtarzały i zapewni, że dokumenty będą rejestrowane zgodnie z datą ich wpływu”.

(dowód: akta kontroli str.131-132)

¹⁵ Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony; nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania.

¹⁶ organ właściwy ustalający prawo do świadczeń rodzinnych, w tym do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, informacji niezbędnych dla ustalenia powyższych uprawnień, a w tym przypadku informacji o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych, osoby przebywającej na urlopie wychowawczym, w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe.

¹⁷ art. 61 § 3 k.p.a.

¹⁸ Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

¹⁹ W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

5. W decyzjach administracyjnych dotyczących ustalenia prawa do świadczenia rodzicielskiego wydanych w sprawie nr 1 (J.S.) decyzja znak: 000162/ŚR/04/2024 z dnia 30.04.2024 r., decyzja znak: 000196/ZM/06/2024 z dnia 18.06.2024 r. oraz w sprawie nr 2 (W.J.) decyzja znak: 000226/ŚR/07/2024 z dnia 31.07.2024 r., w ich rozstrzygnięciach błędnie orzeczono o wysokości świadczenia przysługującego za pełne miesiące.
- W decyzji nr 000162/ŚR/04/2024 z dnia 30.04.2024 r. przyznano świadczenie rodzicielskie w kwocie 147,06 zł w okresie od 1.02.2024 r. do 31.12.2024 r.
- W decyzji nr 000196/ZM/06/2024 z dnia 18.06.2024 r. orzeczono o prawie do świadczenia w kwocie 49,78 zł okresie od 1.06.2024 r. do 31.12.2024 r.
- W decyzji nr 000226/SR/07/2024 z dnia 31.07.2024 r. orzeczono o prawie do świadczenia w kwocie 1 000,00 zł okresie od 1.07.2024 r. do 30.06.2025 r.
- W rozstrzygnięciu niniejszych decyzji nie wskazano, że świadczenie przysługuje w określonej wysokości miesięcznie²⁰.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 107 § 1 k.p.a.²¹.

Władczy charakter aktu administracyjnego, który kształtuje prawa i obowiązki strony i musi być jednoznaczny i precyzyjny. Obowiązek taki wynika z podstawowych zasad postępowania administracyjnego, w tym z zasady praworządności²² jak i zasady pogłębiania zaufania do organów państwa²³. Rozstrzygnięcie będące treścią decyzji winno być tak sformułowane, aby wynikało z niego w sposób nie budzący wątpliwości, jakie uprawnienia zostały przyznane lub jakie obowiązki zostały na stronę nałożone. Tylko, bowiem spełnienie powyższej przesłanki może zostać potraktowane jako należyte zrealizowanie przez organ (podmiot wydający decyzję) normy art. 8 k.p.a.

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 1 (J.S.) wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity wybierany jest przygotowany szablon, z którego organ korzysta. Przez niedopatrzenie pracownika po przyznanej kwocie świadczenia, nie dopisane zostało ręcznie słowo <miesięcznie>”.

(dowód: akta kontroli str.121-122)

Dyrektor Ośrodka w sprawie nr 2 (W.J.) wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity wybierany jest przygotowany szablon, z którego organ korzysta. Przez niedopatrzenie pracownika po przyznanej kwocie świadczenia, nie dopisane zostało ręcznie słowo <miesięcznie>”.

(dowód: akta kontroli str.135-136)

6. W sprawie nr 10 (B.W.) zakończonej wydaniem decyzji znak 000396/ZR/11/2024 z dnia 4.11.2024 r., Organ ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami błędnie ustalił dochód rodziny i nie uwzględnił w składzie wszystkich członków rodziny. Ogółem w 2023 r. rodzina uzyskała dochód 1 390,97 zł. Jak wynika z analizy dokumentów w skład rodziny wchodzi 3 osoby, tym samym przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę wyniósł 463,66 zł. Organ przeliczył dochód uwzględniając w składzie rodziny dwie osoby, tym samym błędnie wskazał, że przeciętny miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 57,96 zł.

²⁰ art. 17 c ust. 5 w zw. z art. 17 c ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych

²¹ rozstrzygnięcie, jest jednym z najważniejszych składników decyzji administracyjnej.

²² Art. 6 k.p.a.

²³ art. 8 k.p.a.

Takie działanie jest niezgodne z art. 3 pkt 2²⁴ i 2 a²⁵ w zw. z art. 3 pkt 16²⁶ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik poprzez niedopatrzenie błędnie przeliczył dochód rodziny i nie uwzględnił w składzie wszystkich członków. W systemie nie zostało zaznaczone pole <drugi z rodziców>, co skutkowało nie uwzględnieniem jednej osoby na wydruku dochodów. Po ponownym przeliczeniu dochodów z uwzględnieniem wszystkich członków rodziny ustalono, iż miesięczny dochód nie przekracza kryterium uprawniającego do pobierania świadczenia tj. zasiłku rodzinnego”.

(dowód: akta kontroli str.157-158)

7. W sprawie nr 1 (J.S.) Organ przed wydaniem decyzji administracyjnej nr 000196/ZM/06/2024 z dnia 18.06.2024 r. zmieniającej wysokość świadczenia rodzicielskiego nie zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym. Organ nie zawiadomił strony o wszczęciu postępowania w przedmiocie zmiany decyzji przyznającej świadczenie w związku ze zmianą sytuacji mającej wpływ na prawo do świadczeń. Organ nie powiadomił również Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony. Ustalenie prawa do świadczenia w mniejszej wysokości nie spełnia w pełni żądań strony.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a.²⁷ oraz art. 79 a § 1 k.p.a.²⁸.

Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Na istotę czynnego udziału Strony w postępowaniu zwraca szczególną uwagę orzecznictwo.

„Obowiązek powiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, a także o zakresie tego postępowania, stanowi wypełnienie gwarancji procesowych strony danego postępowania, wynikających z art. 10 § 1 k.p.a. Obowiązek ten ma umożliwić stronie postępowania realizację określonych przepisami prawa uprawnień procesowych, mających

²⁴ Dochód rodziny – oznacza to sumę dochodów członków rodziny.

²⁵ Dochód członka rodziny – oznacza to

²⁶ rodzina - oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: małżonków, rodziców dzieci, opiekuna faktycznego dziecka oraz pozostające na utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, a także dziecko, które ukończyło 25. rok życia legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. z 2020 r. poz. 1297 oraz z 2023 r. poz. 1429); do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko;

²⁷ organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

²⁸ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

wpływ na ustalenie stanu faktycznego i prawnego konkretnej sprawy, a więc czynności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia''²⁹.

„Prowadzenie jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego z pominięciem strony tego postępowania stanowi przesłankę wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.”³⁰.

„Przepis art. 79 a k.p.a. stanowi konkretyzację i uzupełnienie obowiązków wynikających z art. 10 § 1 k.p.a., a jego celem jest zapobieganie sytuacjom, w których strona dysponuje dodatkowymi dowodami na okoliczności istotne dla wykazania zasadności jej żądania albo może je łatwo uzyskać, a z powodu braku odpowiedniej wiedzy o potrzebnych dowodach bądź o sposobie oceny wcześniej przedstawionych dowodów - nie korzysta z takiej możliwości. Chodzi przy tym o to, aby strona nie została zaskoczona negatywnym rozstrzygnięciem sprawy”³¹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik nie sporządził zawiadomienia z art. 79 a k.p.a. w związku z art. 10 k.p.a. z uwagi na przeoczenie. Organ dopełni wszelkich starań, aby w przyszłości nie było takich sytuacji”.

(dowód: akta kontroli str.141-142)

8. W sprawie nr 1 (J.S.) Organ w decyzji nr 000196/ZM/06/2024 z dnia 18.06.2024 r. zmieniającej wysokość świadczenia rodzicielskiego na niekorzyść Strony wskazał w podstawie prawnej art. 130 § 4 k.p.a.³² oraz art. 32 ust. 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych³³.

Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 k.p.a.³⁴.

Dyrektor Ośrodka w kwestii art. 130 § 4 k.p.a. wyjaśnił:

„Organ korzysta z gotowych szablonów w programie Sygnity. Przez niedopatrzenie pracownika w podstawie prawnej nie został usunięty art. 130 § 4 k.p.a.”

(dowód: akta kontroli str.143-144)

Dyrektor Ośrodka w kwestii art. 32 ust. 1 d wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity (podstawa prawna zaciąga się automatycznie) pracownik przez nieuwagę nie usunął w podstawie prawnej art. 32 ust. 1 d. Sytuacja ta spowodowana jest niedopatrzeniem pracownika merytorycznego”.

(dowód : akta kontroli str.181-184)

²⁹ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2024 r., I OSK 3039/23

³⁰ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 czerwca 2024 r., II SA/Kr 478/24

³¹ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2024 r., III SA/Kr 1138/23

³² Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron (...).

³³ (...) decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

³⁴ Artykuł wskazuje, jakie elementy powinna zawierać decyzja administracyjna. Wśród nich znajduje się m. in. podstawa prawna, która winna powoływać wszystkie faktyczne przepisy prawa, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisy prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego wraz z powołaniem jego źródła publikacji.

9. W sprawie nr 1 (J.S.) Organ w decyzji nr 000196/ZM/06/2024 z dnia 18.06.2024 r. zmieniającej z urzędu wysokość świadczenia rodzicielskiego w związku ze zmianą sytuacji faktycznej dotyczącej Strony, nie wskazał art. 32 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych³⁵.

Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 pkt 4 k.p.a.³⁶.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity (podstawa prawna zaciąga się automatycznie) pracownik nie naniósł podstawy prawnej decyzji - art. 32 ust 1. Sytuacja ta spowodowana jest niedopatrzeniem pracownika merytorycznego.”

(dowód: akta kontroli str.145-146)

10. W sprawie nr 6 (K.S.) Organ błędnie rozstrzygnął w decyzji nr 000117/ZR/03/2024 z dnia 6.03.2024 r. o okresie przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Jak wynika z akt sprawy orzeczenie o niepełnosprawności dziecka ważne jest do 31.03.2024 r. Organ przyznał świadczenie do 30.09.2024 r.

Jeżeli wniosek o wydanie kolejnego orzeczenia o niepełnosprawności albo o stopniu niepełnosprawności został złożony w okresie ważności odpowiednio orzeczenia ustalającego niepełnosprawność albo orzeczenia ustalającego stopień niepełnosprawności, to zachowuje ono ważność do dnia wydania kolejnego ostatecznego orzeczenia, nie dłużej jednak niż do ostatniego dnia szóstego miesiąca następującego po dacie określającej tę ważność³⁷.

Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 k.p.a.³⁸ w zw. z art. 6 b b ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.)³⁹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik przygotowując dec. z dnia 6.03.2024 r. dla Pani K.S. w pozycji dot. przyznania dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego pow. 5 roku życia nie specyzował okresu przyznania, pomijając zapis <jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Przyczyna nieprawidłowości: niedopatrzenie pracownika”.

(dowód akta kontroli str.147-148)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,

³⁵ Organ właściwy oraz wojewoda mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne lub wystąpiły inne okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń.

³⁶ Patrz przypis 34

³⁷ Art. 6bb ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.)

³⁸ Patrz przypis 34

³⁹ Patrz przypis 37.

2. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach dot. przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka,
3. brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
4. brak oznaczania datą wpływu załączonych do akt sprawy dokumentów składanych przez wnioskodawcę,
5. błędna wysokość świadczenia rodzicielskiego,
6. błędnie policzony dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami,
7. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego,
8. błędna podstawa prawna w decyzji zmieniającej wysokość świadczenia,
9. brak właściwej podstawy prawnej w decyzji zmieniającej wysokość świadczenia,
10. błędne rozstrzygnięcie o okresie przyznania dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.

Działalność GOPS w Chojnowie w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

C) Postępowanie dotyczące ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie, w okresie objętym kontrolą przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 20 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 2 przekazanych spraw:

1. I.P.
2. S.G.

W skontrolowanych sprawach Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach sprawy były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL.

Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonymi wnioskami oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.⁴⁰

Działalność GOPS w Chojnowie w obszarze postępowania dotyczącego ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz terminowość przekazania ww. wniosków, oceniono pozytywnie.

D) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z fundusz alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2024 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 64 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 46 rodzin.

(dowód: akta kontroli str.89-90)

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 5.03.2025r. wypłacono 825 świadczeń na łączną kwotę 349 884,91 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 773 świadczenia,

⁴⁰ „przepisu prawa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1), a załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (...) – § 3”.

- w wieku 18 – 24 lat – 52 świadczenia,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

(dowód: akta kontroli str.89-90)

W powyższym okresie Ośrodek wydał 70 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

(dowód: akta kontroli str.89-90)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 7 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.A.F. – 000048/FA/10/2024 z dnia 2.10.2024 z zm.

2.M.M. – 000058/FA/10/2024 z dnia 10.10.2024 r.

3.G.L. – 000046/FA/10/2024 z dnia 1.10.2024 r.

4.A.F. – 000012/FA/04/2024 z dnia 19.04.2024 r.

5.K.S. – 000009/FA/03/2024 dnia 6.03.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴¹.

⁴¹ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 30 listopada tego roku. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 października do dnia 31 października danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 grudnia tego roku. W przypadku

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁴² i art. 46⁴³ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”.

Tym samym naruszony art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.⁴⁴ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴⁵.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity wybierany jest przygotowany szablon, z którego organ korzysta. Przez niedopatrzenie pracowników w taki sposób tworzone były decyzje. Przy opracowaniu kolejnych decyzji Organ w rozstrzygnięciu wskazywać będzie osobę uprawnioną, które przyznane zostało świadczenie”.

(dowód: akta kontroli str.103-104)

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach Organ w decyzjach dotyczących przyznania prawa świadczenia z funduszu alimentacyjnego nie sporządza uzasadnienia prawnego i faktycznego

gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada danego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do dnia 31 stycznia następnego roku.

⁴² „Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1 i § 2 pkt 1, organ administracji publicznej doręcza pisma: 1) przesyłką rejestrowaną, o której mowa w art. 3 pkt 23 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 1640), albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczenia decyzji, której organ administracji publicznej nadał rygor natychmiastowej wykonalności, albo decyzji, która podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy, w sprawach osobowych funkcjonariuszy oraz żołnierzy zawodowych albo jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny, w szczególności bezpieczeństwo państwa, obronność lub porządek publiczny, organ administracji publicznej może doręczyć decyzję w sposób określony w § 3. Przepisów § 1 i § 2 pkt 1 nie stosuje się”.

⁴³ „Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. Jeżeli odbierający pismo uchyli się od potwierdzenia doręczenia lub nie może tego uczynić, doręczający sam stwierdza datę doręczenia oraz wskazuje osobę, która odebrała pismo, i przyczynę braku jej podpisu”.

⁴⁴ Patrz przypis 10

⁴⁵ świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo

przedmiotowych decyzji, bez wskazania istotnych dla sprawy okoliczności. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 pkt 6 k.p.a.⁴⁶.

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia⁴⁷.

Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia.

„Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”⁴⁸.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek odstąpił od szczególnego uzasadnienia decyzji, ponieważ decyzje takie uwzględniały w całości żądanie strony, nie były to decyzje sporne czy decyzje wydane na skutek odwołania. Organ w taki sposób zinterpretował przepis prawa, co w konsultacjach potwierdził radca prawny. W kolejnych decyzjach stosowne uzasadnienie będzie zawierane”.

(dowód: akta kontroli str.105-106)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.⁴⁹.

⁴⁶ Patrz przypis 12

⁴⁷ Patrz przypis 13

⁴⁸ Patrz przypis 14.

⁴⁹ Patrz przypis 15.

3. W sprawie nr 4 (A.F.) Organ ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego na okres świadczeniowy 2023/2024, błędnie ustalił dochód rodziny, nie doliczając do dochodu rodziny kwoty 3 500,00 zł za 2022 r. z tytułu alimentów. Z akt sprawy wynika, iż egzekucja alimentów ustalonych na podstawie Ugody Sądu Rejonowego w Złotoryi III Wydział Rodzinny i Nieletnich z dnia 24.08.2021 r. sygn. III RC 112/21 w wysokości 500,00 zł miesięcznie, została wszczęta przez komornika sądowego od dnia 10.08.2022 r. Do dochodu rodziny należało zatem doliczyć alimenty za okres od stycznia do lipca 2022 r. w łącznej kwocie 3500,00 zł ($7 \times 500 = 3\,500$).

Nieuwzględnienie w wyliczeniu alimentów zasądzonych ww. wyrokiem narusza art. 2 pkt 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁵⁰ w związku z art. 3 pkt 1 lit c tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁵¹.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Rozpatrując sprawę Pani A.F. Organ błędnie policzył dochody rodziny i nie doliczył kwot alimentów otrzymanych za okres od I-VII 2022 r. Sytuacja ta spowodowana jest niedopatrzeniem pracownika. Po ponownym przeliczeniu dochodów ustalono, iż dochód rodziny nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego”.

(dowód: akta kontroli str. 111-112, 169-170)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnie osoby uprawnione,
2. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
3. błędnie policzony dochód rodziny.

Działalność GOPS w Chojnowie w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

E) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Chojnów zarejestrowanych było 52 dłużników alimentacyjnych.

⁵⁰ ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to dochód, o którym mowa w przepisach o świadczeniach rodzinnych.

⁵¹ ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych alimenty na rzecz dzieci.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.01.2024 r.	Liczba narastająco - stan na 5.03.2025 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 5.03.2025 r.)	52
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	27
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	17
4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	15
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	0
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	6
7. Liczba uzyskanych od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	4
9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	2
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3
12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	2
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	2
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o beczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	5
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań	25

(dowód: akta kontroli, str.95-96)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. BIG InfoMonitor S.A.,
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
3. Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.,
4. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

(dowód: akta kontroli, str.99-100)

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie informuje, że nie podejmuje działań prawnych wobec innych osób zobowiązanych do płacenia alimentów, ponieważ osoby ubiegające się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego oświadczają, iż nie posiadają informacji na temat tych osób (czasami nie znają nawet danych osobowych, miejsca zamieszkania), ich sytuacji majątkowej lub te osoby nie żyją. Ośrodek informuje wnioskodawców, że istnieje możliwość samodzielnego wystąpienia z takim powództwem”.

(dowód: akta kontroli, str.113-114)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

- 1. K.F., 2. J.S., 3. P.D., 4. T.Ż., 5. S.W.**

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych ⁵² w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące. Zaniechanie tego działania stoi w sprzeczności z art. 8 a ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁵³.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie informuje, że od dnia 7.02.2025 r. posiada konto w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe zgodnie z art. 8 a ust. 1 pkt 2 o zamieszczaniu w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Informacja, o których mowa w art. 8 ustawy o KRZ nie jest realizowana przez tut. Organ. Organ nie był świadomy, że obowiązuje konieczność zamieszczania informacji o dłużniku alimentacyjnym w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, ponieważ na konto wierzycielki regularnie wpływają określone kwoty, co mogło wskazywać na realizację zobowiązań alimentacyjnych, mimo, że nie ma zaległości w egzekucji komorniczej. Spowodowane jest to złą interpretacją przepisów. Organ informuje, że w najbliższym czasie dokonane zostanie zgłoszenie dłużnika alimentacyjnego do Krajowego Rejestru Zadłużonych, zgodnie z wymaganiami określonymi przepisami prawa”

(dowód: akta kontroli str.115-116, 171-172)

2. W skontrolowanej sprawie nr 4 (T.Ż.) Organ nie informował komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ⁵⁴.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku niedopatrzenia i natłoku obowiązków (bon energetyczny) organ nie sporządził do komornika informacji o podjętych działaniach”.

(dowód: akta kontroli, str.117-118)

⁵² (t. j. Dz.U. z 2021 r., poz. 1909)

⁵³ Organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów zamieszcza w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1909), w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

⁵⁴ Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach

3. W sprawie nr 4 Organ w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.⁵⁵ po przyznaniu w dniu 19.04.2024 r. świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do dnia kontroli nie zawiadomił organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanego T.Ż. przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁵⁶.

Podobnie w sprawie nr 5 po przyznaniu w dniu 6.03.2024 r. świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej do dnia kontroli Organ nie zawiadomił organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanego S.W. przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku niedopatrzenia i dużej ilości zadań dodatkowych (dodatek osłonowy) Organ nie sporządził zawiadomienia do prokuratury z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.”.

(dowód: akta kontroli, str.107-108)

4. W skontrolowanych sprawach nr 1 (K.F.), nr 2 (J.S.), nr 3 (P.D.) Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2 k.p.k.⁵⁷ zawiadamiał organy Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁵⁸ z naruszeniem art. 35 k.p.a.⁵⁹ (np. w sprawie nr 1 (K.F.) decyzja przyznająca świadczenia została wydana 2.10.2024 r., a zawiadomienie do organów ścigania sporządzono dopiero 30.01.2025 r.).

Organy administracji publicznej, działają zgodnie z zasadą praworządności wyrażoną w art. 6 k.p.a.⁶⁰, a tym samym zobowiązane są przestrzegać terminów załatwiania spraw określonych w art. 35 k.p.a.⁶¹. Ustawodawca treścią ww. przepisu założył możliwość, iż sprawa przedstawiona organowi do załatwienia może okazać się zbyt kompleksowa i zawiła, aby mógł on wydać rozstrzygnięcie w podstawowym terminie 1 miesiąca. W takiej sytuacji organ ma prawo do przedłużenia terminu jej załatwienia do 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku niedopatrzenia i natłoku obowiązków Organ sporządził zawiadomienie do prokuratury z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. z opóźnieniem”.

(dowód akta kontroli str.109-110)

⁵⁵ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

⁵⁶ kto uchylił się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

⁵⁷ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 46 – zwana dalej k.p.k.).

⁵⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 Kodeks Karny (t. j. Dz. U z 2025 r. poz. 383) zwana dalej k.k.

⁵⁹ Patrz przypis 40

⁶⁰ „Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.”

⁶¹ Patrz przypis 40.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych
2. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego,
3. niesporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 304 kodeksu postępowania karnego,
4. nieterminowe sporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 304 kodeksu postępowania karnego z naruszeniem art. 35 k.p.a.

Działalność GOPS w Chojnowie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

F) Postępowanie w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do zasiłków dla opiekunów. Terminowość przyznawania świadczeń.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów⁶². Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 lipca 2013 r.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chojnowie w okresie od 1.01.2024 r. do 5.03.2025 r. wypłacał dwa świadczenia z tytułu zasiłku dla opiekuna. W okresie objętym kontrolą Organ wydał 1 decyzję administracyjną. Od treści wydanej decyzji Strona nie wniosła odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczącą przyznawania prawa do zasiłku dla opiekuna, o następującym numerze:

1. **A.G.** – 00026/ZDO/02/2025 z dnia 4.02.2025 r.

Powyższa decyzja zawierała wszystkie elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a.⁶³ Decyzję doręczono zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Kopie dokumentów niezbędnych do przyznania świadczenia uwierzytelnione były przez organ właściwy. Okres uprawnienia oraz wysokość przyznanego świadczenia ustalone były prawidłowo. Decyzja została wydana terminowo, zgodnie z art. 35 k.p.a.

⁶² (t. j. Dz.U. z 2024 r., poz. 246)

⁶³ tj. oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony, podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydawania decyzji.

W aktach sprawy dokumentowano w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego, przeprowadzanego na zasadach określonych w przepisach o pomocy społecznej, fakt sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna.

Działalność GOPS w Chojnowie w obszarze postępowania dot. ustalania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **pozytywnie**.

G) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie od 1.01.2024 r. do 5.03.2025 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnowie wpłynęły 3 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 3 osobom. Ośrodek wydał 3 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanej decyzji żaden wnioskodawca nie złożył odwołania do organu II instancji

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1. **Ł.J.** - decyzja nr 000097/JS/02/2024 z dnia 7.02.2024 r.
2. **Ł.K.** - decyzja nr 000255/JS/09/2024 z dnia 4.09.2024 r.
3. **M.W.** - decyzja 000181/JS/05/2024 z dnia 24.05. 2024 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego tytuł specjalisty w dziedzinie: ginekologii i położnictwa, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej.
- zaświadczenie lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowanie w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone było terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, w jakim trybie

służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenia przyznano i wypłacono w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39⁶⁴ i 46 k.p.a.⁶⁵

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawach nr 2 (L.K.) oraz nr 3 (M.W.) w podstawach prawnych decyzji przywoływano nieaktualny publikator ustawy o wsparciu rodzin i kobiet w ciąży „Za życiem”. Tym samym naruszony został art. 107 § 1 k.p.a.⁶⁶

Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił:

„Przygotowując decyzję w programie Sygnity wybierana jest przygotowana w systemie podstawa prawna. Pracownik przez niedopatrzenie nie przypisał właściwej podstawy prawnej, w wyniku czego błędnie przytoczono publikator”.

(dowód akta kontroli str.119-120)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji nieaktualnego publikatora ustawy o wsparciu rodzin i kobiet w ciąży „Za życiem”.

Realizację zadań w obszarze postępowania w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

I. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,
2. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach dot. przyznania prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia dziecka,
3. brak weryfikacji w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób

⁶⁴ Patrz przypis 42.

⁶⁵ Patrz przypis 43.

⁶⁶ Patrz przypis 63.

- ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
4. brak oznaczania datą wpływu załączonych do akt sprawy dokumentów składanych przez wnioskodawcę,
 5. błędna wysokość świadczenia rodzicielskiego,
 6. błędnie policzony dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz dodatkami,
 7. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji odmownej dot. zasiłku rodzinnego,
 8. błędna podstawa prawna w decyzji zmieniającej wysokość świadczenia,
 9. brak właściwej podstawy prawnej w decyzji zmieniającej wysokość świadczenia,
 10. błędne rozstrzygnięcie o okresie przyznania dodatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 11. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego na niepełnoletnie osoby uprawnione,
 12. brak uzasadnienia prawnego i faktycznego w decyzjach przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
 13. błędnie policzony dochód rodziny.
 14. niezgłaszanie dłużników do Krajowego Rejestru Zadłużonych
 15. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego,
 16. niesporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 304 kodeksu postępowania karnego,
 17. nieterminowe sporządzanie przez organ właściwy wierzyciela zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 § 1 kodeksu karnego w zw. z art. 304 kodeksu postępowania karnego z naruszeniem art. 35 k.p.a.,
 18. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji nieaktualnego publikatora ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Prawdłowo formułować rozstrzygnięcie (osnowę) w decyzjach dot. zasiłku pielęgnacyjnego i przyznawać świadczenie małoletnim osobom uprawnionym.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w zw. z art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń rodzinnych zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art. 107 § 3 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Weryfikować w systemie Emp@tia zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych w podziale na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe oraz chorobowe osób ubiegających się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Rejestrować daty wpływu na oświadczeniach i innych dokumentach składanych przez Wnioskodawców do Organu.
Podstawa prawna: art. 61 § 3 ustawy k.p.a. w zw. z art. 24 ust. 2, art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco
5. W rozstrzygnięciach decyzji przyznających prawo do świadczenia rodzicielskiego za niepełne miesiące, wskazywać okres oraz kwotę ww. świadczenia.
Podstawa prawna: art. 17 c ust. 5, art. 17 c ust. 6, art. 17 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Prawidłowo ustalać dochód rodziny przy ustalaniu prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami uwzględniając dochód wszystkich członków rodziny.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy k.p.a. w zw. z art. 3 pkt 2 i 2a w zw. z art. 3 pkt 16 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
7. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony.
Podstawa prawna: art. 10 w zw. z art. 79a k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
8. W decyzjach zmieniających wysokość świadczenia rodzicielskiego na niekorzyść Strony w podstawie prawnej nie wskazywać art. 130 § 4 k.p.a. i art. 32 ust 1 d ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
9. W decyzjach zmieniających z urzędu wysokość świadczenia rodzicielskiego w związku ze zmianą sytuacji faktycznej dotyczącej Strony, przywoływać prawidłową podstawę prawną.
Podstawa prawna: 107 § 1 pkt 4 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
10. Prawidłowo rozstrzygać o okresie przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a. w zw. z art. 6 b b ustawy z dnia 27.08.1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
Termin wykonania: na bieżąco.
11. Prawidłowo formułować rozstrzygnięcie (osnowę) w decyzjach dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego i przyznawać świadczenie z funduszu alimentacyjnego małoletnim osobom uprawnionym.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w zw. z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.

12. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art. 107 § 3 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
13. Ustalając prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego prawidłowo wyliczać dochód rodziny uprawniający do świadczeń doliczając do dochodu kwotę alimentów uzyskanych w roku bazowym.
Podstawa prawna: art. 2 pkt 4 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 3 pkt 1 lit c tiret 14 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
14. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
Podstawa prawna: art. 8a ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
15. Informować komorników sądowych o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych.
Podstawa prawna: art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
Termin wykonania; na bieżąco.
16. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k.
Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy kodeks karny oraz art. 304 § 2 ustawy kodeks postępowania karnego.
Termin wykonania: na bieżąco.
17. Zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. sporządzać z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.
Podstawa prawna: art. 6 k.p.a. w zw. z art. 35 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
18. W decyzjach administracyjnych dotyczących jednorazowego świadczenia „Za życiem” przywoływać prawidłowo podstawę prawną wskazując aktualny publikator ustawy.
Podstawa prawa: art. 107 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej ⁶⁷, Kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Wójta Gminy Chojnów, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Otrzymują:

1. Wójt Gminy Chojnów
2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleńko
Zastępca Dyrektora Wojewódzkiej Polityki Społecznej

⁶⁷ (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224),